

CONSILIUL LEGISLATIV

Biroul permanent al Senatului

Bp. 370 / 5 VII 2023

AVIZ

referitor la propunerea legislativă privind stimularea creșterii natalității, sprijinirea copilului și familiilor în România

Analizând propunerea legislativă privind stimularea creșterii natalității, sprijinirea copilului și familiilor în România (b370/06.06.2023), transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr. XXXV/3064/12.06.2023 și înregistrată la Consiliul Legislativ cu nr. D662/12.06.2023,

Biroul permanent al Senatului

CONSILIUL LEGISLATIV

476 / 5.09.2023

În temeiul art. 2 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 73/1993, republicată, cu completările ulterioare, și al art. 33 alin. (3) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ, cu modificările ulterioare,

Avizează favorabil propunerea legislativă, sub rezerva însușirii următoarelor observații și propuneri:

1. Propunerea legislativă are ca obiect stabilirea unor măsuri privind stimularea creșterii natalității, sprijinirea copilului și a familiilor în România.

Potrivit Expunerii de motive, se urmărește, printre altele:

a) „acordarea unei indemnizații lunare pentru persoanele care au în întreținere mai mult de 2 copii, până la vârsta de 18 ani”;

b) stabilirea unor „măsuri pentru stimularea construcției de creșe și grădinițe în parteneriat public-privat, care să sprijine familiile”.

2. Prin conținutul său normativ, propunerea legislativă se încadrează în categoria legilor organice, fiind incidente prevederile art. 73 alin. (3) lit. p) din Constituția României, republicată, iar în aplicarea dispozițiilor art. 75 alin. (1) din Legea fundamentală, prima Cameră sesizată este Senatul.

3. Precizăm că, prin avizul pe care îl emite, Consiliul Legislativ nu se pronunță asupra oportunității soluțiilor legislative preconizate.

4. Întrucât propunerea legislativă va avea implicații asupra bugetului de stat, este obligatorie solicitarea unei informări din partea Guvernului, în conformitate cu dispozițiile art. 111 alin. (1) din Constituție.

Totodată, sunt incidente prevederile art. 15 alin. (1) din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, referitoare la obligativitatea întocmirii unei fișe financiare, cu respectarea condițiilor prevăzute de art. 21 din Legea responsabilității fiscal-bugetare nr. 69/2010, republicată.

5. Referitor la **Expunerea de motive**, semnalăm că aceasta este sumară și nu respectă structura instrumentului de prezentare și motivare, prevăzută la art. 31 din Legea nr. 24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, nefiind prezentate, printre altele, impactul financiar asupra bugetului general consolidat atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani), și nici informații referitoare la consultările derulate în vederea elaborării propunerii.

Totodată, menționăm că nu este respectată norma de tehnică legislativă prevăzută la art. 30 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, potrivit căreia proiectele de legi de importanță deosebită trebuie însoțite de un studiu de impact. Acesta, în conformitate cu prevederile art. 33 alin. (3) din aceeași lege, ar trebui să facă referire, printre altele, la: dificultățile care ar putea fi întâmpinate în aplicarea noilor dispoziții; beneficiile rezultate prin implementarea proiectului de lege, altele decât cele de natură economică; analiza comparativă a costurilor și a beneficiilor pe care le implică proiectul de lege, din care să reiasă dacă beneficiile sunt justificate de costuri.

6. Cu titlu preliminar, semnalăm că mai multe texte ale prezentei propuneri sunt neclare, incomplete și lipsite de predictibilitate, pentru respectarea normelor de tehnică legislativă fiind necesară reformularea și completarea acestora, după cum vom arăta în cele ce urmează.

7. În ceea ce privește **sistematizarea conținutului prezentei propuneri**, precizăm că, pentru respectarea prevederilor art. 51 alin. (1) și 55 alin. (1) și (2) din Legea nr. 24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, soluțiile normative preconizate

trebuie redactate în următoarea ordine: **dispoziții generale, dispoziții privind fondul reglementării și dispoziții finale.**

Totodată, precizăm că, potrivit prevederilor art. 52 din Legea nr. 24/2000, „**Dispozițiile generale cuprind prevederi care orientează întreaga reglementare, determină obiectul și principiile acesteia. Ele se grupează în primul capitol și nu se reiau în restul reglementării, în afară de cazul în care sunt strict necesare pentru înțelegerea unor dispoziții cu care formează un tot unitar**”.

În consecință, întrucât **Capitolul I** este alcătuit dintr-un singur articol, aspect contrar normelor de tehnică legislativă, este necesară completarea acestuia cu un articol care să prevadă obiectul propunerii, articol care ar trebui să fie primul din cuprinsul acestui capitol și marcat corespunzător cu sintagma „**Art. 1**”. În acest context, va fi necesară și modificarea denumirii acestui capitol, din „Principii generale” în „**Dispoziții generale**”. Ca urmare, va fi necesară renumerotarea articolelor subsecvente.

De asemenea, întrucât textele propuse pentru **art. 13-15**, prin conținutul lor, nu se încadrează în cuprinsul Capitolului IV – „Măsuri pentru sprijinirea copilului”, ci fac parte din categoria dispozițiilor finale, acestea trebuie inserate într-un capitol distinct, denumit „**Dispoziții finale**”.

Totodată, prezentarea capitolului (cu titlurile aferente) trebuie să se realizeze în ordinea exprimată în titlul propunerii.

8. La titlu, pentru evidențierea corectă și completă a obiectului de reglementare, precum și pentru rigoarea exprimării, propunem următoarea formulare:

„**Lege privind stabilirea unor măsuri pentru stimularea creșterii natalității, precum și pentru sprijinirea copilului și a familiilor din România**”.

9. La Capitolul I, semnalăm că textele propuse pentru **alin. (1) și (2) ale actualului art. 1** nu au caracter de principii generale, ci au caracter declarativ, fiind necesară revederea și reformularea acestora.

10. La Capitolul II, pentru corelare cu titlul propunerii, denumirea acestuia se va reformula astfel: „Măsuri pentru stimularea creșterii natalității”.

11. La actualul art. 2, la **partea introductivă** semnalăm că nu este stabilită fără echivoc sfera beneficiarilor prevederilor prezentei propuneri, neînțelegându-se ce persoane au fost vizate prin folosirea sintagmei „**Persoanele care au în îngrijire mai mult de 2 copii**”.

Așadar, pentru claritatea și predictibilitatea normei, este necesară revederea și reformularea/completarea sintagmei.

La textele propuse pentru **lit. e)-f)**, este necesară marcarea corectă cu **lit. a)-d)**.

La **actuala lit. e)**, pentru o corectă exprimare, „salariu minim net lunar” trebuie înlocuită cu sintagma „salariu minim net **pe economie**”.

La **actuala lit. g)**, pentru același considerent, sintagma „salarii minim nete” se va înlocui cu sintagma „salarii **minime nete pe economie**”. Observația este valabilă și pentru **actuala lit. h)**.

La **actuala lit. h)**, pentru o exprimare adecvată în context, propunem înlocuirea sintagmei „6 copii și mai mult” cu sintagma „6 copii **sau mai mulți**”.

12. La actualul art. 3 lit. b) teza I, semnalăm că expresia „venituri de natură salarială” nu beneficiază de accepțiune juridică, în Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, fiind folosite expresiile „venituri **din salarii**” și „venituri **asimilate salariilor**”, care sunt definite la art. 76 alin. (1) și (2) din actul normativ menționat. În consecință, este necesară reformularea sintagmei.

La **teza a II-a**, în *primul rând*, semnalăm că prin folosirea sintagmelor „beneficiar va fi mama” și „dinaintea nașterii/adopției copilului”, norma propusă este susceptibilă să încalce principiul egalității între cetățeni și principiul egalității în drepturi a acestora, prevăzute la art. 4 alin. (2) și la art. 16 alin. (1) din Constituție, deoarece stabilește condiții suplimentare doar pentru mame și doar în situația nașterii sau adopției copilului. Astfel, doar mamele care au născut sau au adoptat un copil trebuie să fi realizat venituri într-o perioadă de 12 luni în ultimii doi ani dinaintea nașterii sau adopției copilului, iar după efectuarea concediului pentru creșterea copilului, să realizeze venituri „de natură salarială” sau din pensii, pentru tați sau pentru alte persoane care au copii în plasament sau au fost numite tutore nefiind prevăzute aceste condiții.

Precizăm că, potrivit prevederilor art. 8 alin. (2) și art. 11 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 111/2010 privind concediul și indemnizația lunară pentru creșterea copiilor, cu modificările și completările ulterioare, concediul pentru creșterea copilului nu se acordă doar mamei sau doar în cazul nașterii sau al adopției, ci se acordă și persoanei căreia i s-a încredințat copilul în

vederea adopției sau care are copilul în plasament ori în plasament în regim de urgență, precum și persoanei care a fost numită tutore.

În al doilea rând, semnalăm că norma este lipsită de predictibilitate, întrucât nu se înțelege care este scopul urmărit prin aceasta. Precizăm că, în cazul persoanelor aflate în concediu pentru creșterea copilului, contractul individual de muncă/raportul de serviciu este suspendat¹, ceea ce înseamnă că persoanele respective nu realizează venituri.

În plus, potrivit art. 2 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 111/2010, cu modificările și completările ulterioare, concediul pentru creșterea copilului în vârstă de până la 2 ani, respectiv 3 ani, în cazul copilului cu handicap, se acordă persoanelor care **„în ultimii 2 ani anteriori datei nașterii copilului, au realizat timp de cel puțin 12 luni venituri din salarii și asimilate salariilor, venituri din activități independente, venituri din drepturi de proprietate intelectuală, venituri din activități agricole, silvicultură și piscicultură, supuse impozitului pe venit potrivit prevederilor Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, denumite în continuare venituri supuse impozitului”**. De asemenea, potrivit art. 8 alin. (3) din același act normativ, **„În situația persoanelor prevăzute la alin. (2)², acordarea drepturilor prevăzute la art. 2, respectiv la art. 7 se face ținându-se seama de perioada de 12 luni anterioare celei în care, după caz, s-a aprobat adopția, a fost făcută încredințarea ori s-a instituit plasamentul sau tutela”**.

Așadar, întrucât persoanele aflate în concediu pentru creșterea copilului au realizat deja venituri supuse impozitului pe venit timp de cel puțin 12 luni în ultimii 2 ani anteriori datei nașterii copilului (în lipsa îndeplinirii acestei condiții neputând beneficia de concediul pentru creșterea copilului), este de analizat dacă soluția propusă nu este superfluă și ar trebui eliminată sau reformulată.

De asemenea, norma este incompletă, întrucât nu se precizează cât timp după efectuarea concediului pentru creșterea copilului, persoanele vizate trebuie să realizeze venituri, având în vedere că pentru celelalte persoane condiția realizării veniturilor trebuie îndeplinită doar la momentul depunerii cererii. În acest context, ar

¹ Potrivit art. 51 alin. (1) lit. a) din Codul muncii și art. 514 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ.

² Art. 8 alin. (2) se referă la „una dintre persoanele care a adoptat copilul, căreia i s-a încredințat copilul în vederea adopției sau care are copilul în plasament ori în plasament în regim de urgență, cu excepția asistentului maternal profesionist care poate beneficia de aceste drepturi numai pentru copiii săi, precum și persoana care a fost numită tutore”.

trebui făcută distincția și în funcție de momentul depunerii cererii, respectiv în timpul sau după efectuarea concediului pentru creșterea copilului.

În consecință, pentru respectarea principiului constituțional al egalității între cetățeni și al egalității în drepturi a acestora, precum și pentru predictibilitatea normei, este necesară revederea și reformularea textului, astfel încât condițiile prevăzute să fie stabilite în mod clar, pentru toate persoanele care pot beneficia de concediu pentru creșterea copilului.

La **lit. e)**, semnalăm că acea condiție propusă vizează **copiii** aflați în îngrijirea persoanelor prevăzute la art. 2 și nu se corelează cu partea introductivă a art. 3, care se referă la condițiile pe care trebuie să le îndeplinească **persoanele**. În consecință, este necesară reformularea textului.

13. La actualul art. 4, referitor la sintagma „În cazul neîndeplinirii condițiilor de la art. 3, lit. a)”, precizăm că la art. 3 lit. a) este prevăzută o singură condiție. În consecință, pentru corectitudinea trimiterii, precum și pentru o exprimare adecvată stilului normativ, sintagma se va reformula astfel: „În cazul neîndeplinirii **condiției** prevăzute la art. 3 lit. a)”.

Totodată, este necesară reformularea sintagmei „survenite prin”, întrucât nu este adecvată în context.

De asemenea, este necesară revederea și reformularea sintagmei „pierderea custodiei copilului”, întrucât nu beneficiază de accepțiune juridică, terminologia corectă din punct de vedere juridic, potrivit Codului civil, fiind „**decăderea din exercițiul drepturilor părintești**”.

În același timp, semnalăm că norma este incompletă, deoarece nu acoperă toate ipotezele ce se pot ivi în activitatea de aplicare a actului normativ, astfel cum prevede art. 24 alin. (2) din Legea nr. 24/2000. Astfel, norma nu are în vedere, spre exemplu, situația în care persoanei în a cărei îngrijire se află copilul i s-a aplicat pedeapsa complementară a interzicerii exercitării drepturilor părintești și nici situația în care copilul se află în îngrijirea unui tutore, caz în care acesta ar putea fi declarat incapabil de a fi tutore sau acestuia i se poate aplica pedeapsa complementară a interzicerii exercitării dreptului de a fi tutore. În consecință, pentru respectarea normelor de tehnică legislativă, este necesară completarea textului cu toate situațiile posibile.

14. La **actualul art. 5**, semnalăm că norma este neclară prin folosirea sintagmei „copiii sunt **întreținuți de două persoane**”, întrucât nu se înțelege ce situații sunt avute în vedere.

Totodată, precizăm că norma este incompletă, întrucât nu prevede cui și potrivit cărei proceduri va fi acordată indemnizația lunară în cazul în care nu există acord/înțelegere între cele două persoane.

15. La **art. 6 alin. (1)**, pentru o redactare unitară în cuprinsul propunerii, sugerăm inserarea termenului „**lunare**” după substantivul „indemnizației”. Observația este valabilă, în mod corespunzător, pentru toate situațiile ulterioare.

Totodată, pentru suplețea normei, propunem ca sintagma „îndeplinirea condițiilor legale de acordare a acesteia” să fie înlocuită cu sintagma „îndeplinirea condițiilor **prevăzute la art. 3**”.

La **alin. (2)**, pentru o corectă exprimare, propunem înlocuirea sintagmei „agențiile pentru prestații sociale județene, respectiv a municipiului București” cu sintagma „agențiile pentru **plăți și inspecție socială** județene și a municipiului București”, prevăzută în Statutul propriu de organizare și funcționare al Agenției Naționale pentru Plăți și Inspecție Socială, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 151/2012.

La **alin. (7)**, pentru rigoarea exprimării, sintagma „de la titulara dreptului, în termen de trei ani de la efectuarea plății” se va reda astfel: „de la **titularul** dreptului, în termen de trei ani de la **data efectuării plății**”.

La **alin. (8)**, pentru evitarea repetiției, propunem ca expresia „de la data comunicării deciziei” să fie înlocuită cu expresia „de la data comunicării **acesteia**”.

La **alin. (9)**, pentru precizia normei, este necesară indicarea actelor normative vizate de sintagma „în condițiile legii”.

La **alin. (10)**, semnalăm că pentru instituirea unei reglementări accesibile și clare, ar trebui să se indice în mod expres normele la care se face referire în mod generic în exprimarea „potrivit Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare”.

16. La **actualul art. 7 alin. (1)**, semnalăm că norma este neclară prin folosirea sintagmei „copii mici”, întrucât nu se înțelege ce categorie de copii este avută în vedere, mai ales că în cuprinsul

propunerii nu există o definiție a acestei sintagme. În consecință, este necesară revederea și reformularea sintagmei.

De asemenea, precizăm că norma este lipsită de predictibilitate prin folosirea exprimării „pot concesionează”, întrucât nu se înțelege dacă s-a avut în vedere stabilirea în sarcina consiliilor locale a obligației de a concesiona terenuri sau doar posibilitatea acestora de a le concesiona. În consecință, pentru evitarea dubiilor în interpretarea și aplicarea actului normativ, este necesară revederea și reformularea sintagmei.

Totodată, semnalăm că norma este incompletă, întrucât nu sunt precizate persoanele cărora consiliile locale le concesionează sau le pot concesiona terenuri în vederea construirii de creșe/și sau grădinițe, neînțelegându-se astfel cine depune cerere în acest sens. Prin urmare, este necesară completarea textului.

În același timp, semnalăm că sintagma „cu întâietate” este neclară și nu asigură predictibilitate normei, întrucât nu se înțelege dacă există o ierarhie între categoriile de solicitanți, unele având prioritate față de altele. În consecință, este necesară revederea și reformularea sintagmei.

În plus, norma este neclară și pentru că nu sunt precizate categoriile de terenuri care vor fi concesionate în vederea construirii de creșe și/sau grădinițe, respectiv dacă sunt proprietate publică, proprietate privată sau ambele categorii. Așadar, este necesară completarea textului.

De asemenea, precizăm că sintagma „sistemului preșcolar” nu se regăsește în Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare, în acest act normativ fiind folosite sintagmele „**educație antepreșcolară**” și „**învățământ preșcolar**”. Menționăm că am indicat și sintagma „educație antepreșcolară”, deoarece norma are în vedere construirea de creșe și/sau grădinițe, iar potrivit art. 27 alin. (1) din Legea nr. 1/2011, „*Educația antepreșcolară se organizează în creșe, grădinițe și în centre de zi*”. Prin urmare, pentru o corectă exprimare, este necesară revederea și reformularea sintagmei.

La **alin. (3)**, semnalăm că norma este neclară prin folosirea sintagmei „și alte condiții ale concesionării”, întrucât nu se înțelege ce condiții sunt avute în vedere. Clarificarea acestui aspect este esențială pentru a nu se încălca principiul ierarhiei actelor normative, prevăzut la art. 4 din Legea nr. 24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, astfel încât condițiile care se stabilesc doar

prin lege să nu fie stabilite printr-un act normativ inferior, respectiv printr-o hotărâre a Consiliului local.

17. La **actualul art. 8**, precizăm că norma este neclară, întrucât nu se înțelege ce s-a avut în vedere prin folosirea sintagmei „**utilităților necesare**”, respectiv dacă au fost vizate serviciile de utilități publice, prevăzute de Legea serviciilor comunitare de utilități publice nr. 51/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare, sau dotările necesare funcționării creșelor și grădinițelor.

Totodată, precizăm că norma este susceptibilă să încalce principiul constituțional al autonomiei locale, consacrat de art. 120 alin. (1) din Constituție, potrivit căruia: *„Administrația publică din unitățile administrativ-teritoriale se întemeiază pe principiile descentralizării, autonomiei locale și deconcentrării serviciilor publice”*.

De asemenea, precizăm că, potrivit art. 87 alin. (5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare „**Autoritățile administrației publice locale administrează sau, după caz, dispun de resursele financiare, precum și de bunurile proprietate publică sau privată ale unităților administrativ-teritoriale, în conformitate cu principiul autonomiei locale**”.

Totodată, învederăm că principiul autonomiei locale financiare este reglementat de art. 16 din Legea nr. 273/2006 privind finanțele publice locale, cu modificările și completările ulterioare, care prevede la alin. (1) că *„Unitățile administrativ-teritoriale au dreptul la resurse financiare suficiente, pe care autoritățile administrației publice locale le pot utiliza în exercitarea atribuțiilor lor, pe baza și în limitele prevăzute de lege”*.

În consecință, este necesară revederea și reformularea textului.

18. La **actualul art. 10**, semnalăm că norma este neclară prin folosirea exprimării „pot încheie”, pentru predictibilitatea normei fiind necesară revederea și reformularea acesteia.

Totodată, este necesară reformularea sintagmei „prestarea unui serviciu public, **în acest caz cel educațional**”, întrucât nu este specifică unui act normativ.

19. La **actualul art. 11**, având în vedere prevederile art. 77 din Legea nr. 76/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, cu modificările și completările ulterioare, sintagma „Societățile comerciale” se va înlocui cu sintagma

„Societățile reglementate de Legea nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare”.

Totodată, pentru previzibilitatea normei, este necesară completarea textului cu momentul/data de la care se calculează perioada de 5 ani în care societățile respective sunt scutite de impozitul pe profit.

20. La actualul art. 12, pentru predictibilitatea normei, este necesară indicarea actului normativ care prevede programul-pilot de acordare a unui suport alimentar pentru preșcolari și elevi.

La **lit. d)-e)**, semnalăm că normele propuse, care fac referire la anii școlari 2029-2030, 2032-2033, respectiv 2035-2036, nu se corelează cu partea introductivă a art. 12, unde este folosit termenul „anual” (se propune extinderea anuală a programului-pilot), și nici cu normele propuse pentru lit. a)-c), unde sunt prevăzuți ani școlari consecutivi (2025-2026, 2026-2027, respectiv 2027-2028). În consecință, pentru claritatea și predictibilitatea normelor, este necesară revederea textelor.

21. La actualul art. 13, pentru respectarea exigențelor de tehnică legislativă, este necesară indicarea categoriei actului normativ prin care urmează să fie aprobate Normele metodologice de aplicare a legii ce face obiectul prezentei propuneri.

Totodată, pentru respectarea prevederilor art. 55 alin. (2) din Legea nr. 24/2000, termenul de 45 de zile se va calcula de la data intrării în vigoare a legii ce face obiectul prezentei propuneri, iar nu de la data publicării acesteia în Monitorul Oficial al României, Partea I.

22. La actualele art. 14 și 15, având în vedere legătura tematică dintre acestea, pentru suplețea propunerii legislative, sugerăm contopirea acestora într-un singur element structural, care va fi alcătuit din două alineate.

PRESEDINTE

Florin TORDACHE

București

Nr. 674/03.07.2023

L. nr. 554/2004

M. Of. nr. 1154/7 dec. 2004

Legea contenciosului administrativ

Notă: Ori de câte ori într-o lege specială anterioară prezentei legi se face trimitere la Legea contenciosului administrativ nr. (v. D.C.C. nr. 660/2007 - M. Of. nr. 525 din 2 aug. 2007 (art. 9); Decizia Curții de Apel Cluj nr. 3046/2011 - M. Of. nr. 721/13 oct. 2011; Decizia C.C. nr. 1039/2012 - M. Of. nr. 61/29 ian. 2013 (art. 21 alin. (2) teza întâi, în măsura în care se interpretează în sensul că nu pot face obiectul revizuirii hotărârile definitive și irevocabile pronunțate de instanțele de recurs, cu încălcarea principiului priorității dreptului Uniunii Europene, atunci când nu evocă fondul cauzei); Decizia I.C.C.J. nr. 10/2015 - M. Of. nr. 458/25 iun. 2015; Decizia I.C.C.J. nr. 11/2015 - M. Of. nr. 501/8 iul. 2015 (art. 2 alin. (1) lit. c)); Decizia I.C.C.J. nr. 13/2015 - M. Of. nr. 690/11 sep. 2015 (art. 2 alin. (1) lit. f) și art. 10)

¹ promulgată prin D. nr. 1033/2004 M. Of. nr. 1154/7 dec. 2004
Decret pentru promulgarea Legii contenciosului administrativ

² modificări prin O.U.G. nr. 190/2005 M. Of. nr. 1179/28 dec. 2005 *modifică art. 1 alin. (9)*
Ordonanță de urgență pentru realizarea unor măsuri necesare în procesul de integrare europeană

aprobată cu modificări și L. nr. 332/2006 M. Of. nr. 629/20 iul. 2006
completări prin

³ admisă excepție de neconst. prin D.C.C. nr. 189/2006 M. Of. nr. 307/5 apr. 2006 *art. 20 alin. (1)*
Decizia nr. 189 din 2 martie 2006 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 20 alin. (1) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004

⁴ modificări prin D.C.C. nr. 189/2006 M. Of. nr. 307/5 apr. 2006 *suspendă pentru o perioadă de 45 zile dispozițiile art. 20 alin. (1) (termenul se împlinește la 20 mai 2006, după care operează prevederile art. 147 alin. (1) din Constituție)*
Decizia nr. 189 din 2 martie 2006 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 20 alin. (1) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004

⁵ admisă excepție de neconst. prin D.C.C. nr. 647/2006 M. Of. nr. 921/14 nov. 2006 *art. 4 alin. (3)*
Decizia nr. 647 din 5 octombrie 2006 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 4 alin. (3) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004

⁶ modificări prin D.C.C. nr. 647/2006 M. Of. nr. 921/14 nov. 2006 *suspendă pentru o perioadă de 45 de zile dispozițiile art. 4 alin. (3) (termenul se împlinește la 29 decembrie 2006, după care operează prevederile art. 147 alin. (1) din Constituție)*
Decizia nr. 647 din 5 octombrie 2006 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 4 alin. (3) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004

⁷ admisă excepție de neconst. prin D.C.C. nr. 65/2007 M. Of. nr. 107/13 feb. 2007 *art. 1 alin. (9) teza întâi*
Decizia nr. 65 din 25 ianuarie 2007 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 alin. (9) teza întâi din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004

8 modificări prin	D.C.C. nr. 65/2007 Decizia nr. 65 din 25 ianuarie 2007 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 alin. (9) teza întâi din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004	M. Of. nr. 107/13 feb. 2007	<i>suspendă pentru o perioadă de 45 zile dispozițiile art. 1 alin. (9) teza întâi (termenul se împlinește la 29 martie 2007 după care operează prevederile art.147 alin. (1) din Constituție)</i>
9 modificări prin	L. nr. 262/2007 Lege pentru modificarea și completarea Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004	M. Of. nr. 510/30 iul. 2007	<i>modifică art. 1 denumirea marginală, art. 1 alin. (3)-(9), art. 2 alin. (1), art. 3 alin. (1), art. 4 alin. (1)-(3), art. 6 alin. (2)-(4), art. 7 alin. (1), (5) și (6), art. 8 alin. (1), (2) și (3), art. 9 alin. (3) și (4), art. 10 alin. (1) și (2), art. 11 alin. (1) și (2), art. 12, art. 13 alin. (1) și (3), art. 14, art. 15 alin. (1) și (2), art. 16 alin. (1), art. 17 alin. (3), art. 18 alin. (1), (2) și (5), art. 20 alin. (1) și (3), art. 21, art. 22, art. 23, art. 24, art. 25 alin. (3), art. 26, art. 28; introduce alin. (1_1) la art. 7, alin. (1_1) și (1_2) la art. 8, alin. (5) la art. 9, alin. (2_1) la art. 11, alin. (4) la art. 15, art. 16_1, alin. (6) la art. 18, alin. (2_1) la art. 19</i>
Dispune republicarea cu renumerotare			
10 admisă excepție de neconst. prin	D.C.C. nr. 660/2007 Decizia nr. 660 din 4 iulie 2007 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 9 din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004	M. Of. nr. 525/2 aug. 2007	
11 modificări prin	D.C.C. nr. 660/2007 Decizia nr. 660 din 4 iulie 2007 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 9 din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004	M. Of. nr. 525/2 aug. 2007	<i>suspendă pentru o perioadă de 45 de zile prevederile art.9 (termenul se împlinește la 15 sept.2007) după care operează prevederile art.147 alin.(1) din Constituție</i>
12 modificări prin	D.C.C. nr. 797/2007 Decizia nr. 797 din 27 septembrie 2007 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 7 alin. (3) și (7) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004	M. Of. nr. 707/19 oct. 2007	<i>suspendă pentru o perioadă de 45 de zile dispozițiile art.7 alin.(7) (termenul se împlinește la 2 decembrie 2007) după care operează prevederile art.147 alin.(1) din Constituție</i>
13 admisă excepție de neconst. prin	D.C.C. nr. 797/2007 Decizia nr. 797 din 27 septembrie 2007 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 7 alin. (3) și (7) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004	M. Of. nr. 707/19 oct. 2007	<i>art.7 alin.(7)</i>
14 rectificare	RECTIFICARE	M. Of. nr. 751/6 nov. 2007	

- 15 modificări prin L. nr. 97/2008 M. Of. nr. 294/15 apr. 2008 *modifică art. 10 alin. (1)*
 Lege privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 100/2007 pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul justiției
- 16 modificări prin L. nr. 100/2008 M. Of. nr. 375/16 mai 2008 *modifică art. 9 alin. (1)*
 Lege pentru modificarea alin. (1) al art. 9 din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004
- 17 modificări prin L. nr. 202/2010 M. Of. nr. 714/26 oct. 2010 *modifică art. 4 alin. (1)*
 Lege privind unele măsuri pentru accelerarea soluționării proceselor
- (v. Decizia I.C.C.J. nr. 12/2012 - M. Of. nr. 735/31 oct. 2012 (art. XXIV alin. (1)-(3); Decizia I.C.C.J. nr. 2/2013 (art. XVII alin. (2) - M. Of. nr. 313/30 mai 2013)
- 18 admisă excepție de neconst. prin D.C.C. nr. 1609/2010 M. Of. nr. 70/27 ian. 2011 *art. 21 alin. (2) teza a doua*
 Decizia nr. 1609 din 9 decembrie 2010 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 21 alin. (2) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004
- 19 modificări prin D.C.C. nr. 1609/2010 M. Of. nr. 70/27 ian. 2011 *suspendă, pentru o perioadă de 45 de zile prevederile art. 21 alin. (2) teza a doua (termenul se împlinește la data de 13 martie 2011) după care operează dispozițiile art 147 alin. (1) din Constituție*
 Decizia nr. 1609 din 9 decembrie 2010 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 21 alin. (2) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004
- 20 modificări prin D.C.C. nr. 302/2011 M. Of. nr. 316/9 mai 2011 *suspendă pentru o perioadă de 45 zile dispozițiile art. 5 alin. (3) (termenul se împlinește la 22 iunie 2011) după care operează dispozițiile art. 147 din Constituție*
 Decizia nr. 302 din 1 martie 2011 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 7 alin. (4), art. 17 lit. f), art. 20 și art. 28 alin. (1) din Legea nr. 182/2002 privind protecția informațiilor clasificate, precum și ale art. 5 alin. (3) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004
- 21 admisă excepție de neconst. prin D.C.C. nr. 302/2011 M. Of. nr. 316/9 mai 2011 *art. 5 alin. (3)*
 Decizia nr. 302 din 1 martie 2011 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 7 alin. (4), art. 17 lit. f), art. 20 și art. 28 alin. (1) din Legea nr. 182/2002 privind protecția informațiilor clasificate, precum și ale art. 5 alin. (3) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004
- 22 modificări prin L. nr. 299/2011 M. Of. nr. 916/22 dec. 2011 *abrogă art. 21 alin. (2)*
 Lege pentru abrogarea alin. (2) al art. 21 din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004

(v. D.C.C. nr. 1039/2012 - M. Of. nr. 61/29 ian. 2013)

23 modificări prin L. nr. 76/2012 M. Of. nr. 365/30 mai 2012
 Lege pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind
 Codul de procedură civilă
*modifică, la 1 septembrie 2012, art. 4, art.
 10 alin. (1), art. 20 alin. (3), art. 22, art. 24
 alin. (2), art. 28 alin. (1);
 introduce alin. (1_1) la art. 10, alin. (2_1)
 la art. 24;
 abrogă art. 21 alin. (1)*

Dispune republicarea cu renumerotare

24 modificări prin O.U.G. nr. 44/2012 M. Of. nr. 606/23 aug. 2012
 Ordonanță de urgență privind modificarea art. 81 din Legea nr.
 76/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010
 privind Codul de procedură civilă
 aprobată prin L. nr. 206/2012 M. Of. nr. 762/13 nov. 2012
*prorogă termenul de intrare în vigoare a
 Legii nr. 134/2010 până la 1 februarie 2013*

25 modificări prin L. nr. 187/2012 M. Of. nr. 757/12 nov. 2012
 Lege pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind
 Codul penal
*abrogă, la data de 1 februarie 2014, art. 24
 alin. (3)*

Dispune republicarea cu renumerotare

(v. Decizia I.C.C.J. nr. 4/2014 - M. Of. nr. 434/13 iun. 2014)

26 admisă excepție de neconst. prin D.C.C. nr. 1039/2012 M. Of. nr. 61/29 ian. 2013
 Decizia nr. 1039 din 5 decembrie 2012 referitoare la excepția
 de neconstituționalitate a prevederilor Legii nr. 299/2011
 pentru abrogarea alin. (2) al art. 21 din Legea contenciosului
 administrativ nr. 554/2004 și ale art. 21 alin. (2) teza întâi din
 Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004
*art. 21 alin. (2) teza întâi în măsura în care
 se interpretează în sensul că nu pot face
 obiectul revizuirii hotărârile definitive și
 irevocabile pronunțate de instanțele de
 recurs, cu încălcarea principiului
 priorității dreptului Uniunii Europene,
 atunci când nu evocă fondul cauzei*

27 modificări prin D.C.C. nr. 1039/2012 M. Of. nr. 61/29 ian. 2013
 Decizia nr. 1039 din 5 decembrie 2012 referitoare la excepția
 de neconstituționalitate a prevederilor Legii nr. 299/2011
 pentru abrogarea alin. (2) al art. 21 din Legea contenciosului
 administrativ nr. 554/2004 și ale art. 21 alin. (2) teza întâi din
 Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004
*suspendă, pentru o perioadă de 45 de zile
 prevederile art. 21 alin. (1) teza întâi,
 declarate neconstituționale în măsura în
 care se interpretează în sensul că nu pot
 face obiectul revizuirii hotărârile definitive
 și irevocabile pronunțate de instanțele de
 recurs, cu încălcarea principiului
 priorității dreptului Uniunii Europene,
 atunci când nu evocă fondul cauzei
 (termenul se împlinește la data de 15
 martie 2013), după care operează
 dispozițiile art. 147 alin. (1) din Constituție*

28 modificări prin O.U.G. nr. 4/2013 M. Of. nr. 68/31 ian. 2013
 Ordonanță de urgență privind modificarea Legii nr. 76/2012
 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul
 de procedură civilă, precum și pentru modificarea și
 completarea unor acte normative conexe
 aprobată cu modificări și L. nr. 214/2013 M. Of. nr. 388/28 iun. 2013
 completări prin
*prorogă termenul de intrare în vigoare a
 Legii nr. 134/2010 până la 15 februarie
 2013*

- ²⁹ modificări prin L. nr. 214/2013 M. Of. nr. 388/28 iun. 2013 *aprobă cu modificări și completări O.U.G. nr. 4/2013*
 Lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 4/2013 privind modificarea Legii nr. 76/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative conexe
- ³⁰ admisă excepție de neconst. prin D.C.C. nr. 459/2014 M. Of. nr. 712/30 sep. 2014 *dispozițiile art. 8 alin. (1) raportate la art. 2 alin. (1) lit. c) teza întâi sunt constituționale în măsura în care se interpretează în sensul că decretalele Președintelui privind numirea judecătorilor la Curtea Constituțională sunt excluse din sfera controlului judecătoresc sub aspectul verificării îndeplinirii condiției "înaltei competențe profesionale"*
 Decizia nr. 459 din 16 septembrie 2014 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 8 alin. (1) raportate la art. 2 alin. (1) lit. c) teza întâi din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004
- ³¹ modificări prin L. nr. 138/2014 M. Of. nr. 753/16 oct. 2014 *modifică art. 24, art. 25*
 Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative conexe
Dispune republicarea cu renumerotare
- ³² admisă excepție de neconst. prin D.C.C. nr. 898/2015 M. Of. nr. 148/26 feb. 2016 *soluția legislativă, potrivit căreia încheierea prevăzută de art. 24 alin. (3) este „definitivă”, este neconstituțională.*
 Decizia nr. 898 din 17 decembrie 2015 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 24 și art. 25 din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004
- ³³ modificări prin L. nr. 212/2018 M. Of. nr. 658/30 iul. 2018 *modifică art. 2 alin. (1) lit. c), art. 5 alin. (3), art. 7 alin. (1), (3), (5) și alin. (6) partea introductivă și lit. b), art. 8 alin. (1) și (2), art. 10 alin. (1), (1_1) și (3), art. 13 alin. (1), art. 14 alin. (2), art. 15 alin. (1) și (4), art. 16 alin. (1), art. 16_1, art. 17 alin. (1) și (2), art. 20 alin. (2), art. 21, art. 24 alin. (3) și (4) și art. 25 alin. (2) și (3); introduce lit. c_1) la art. 2 alin. (1) și alin. (4) la art. 10; abrogă art. 5 alin. (4), art. 7 alin. (6) lit. c)-e), art. 7 alin. (7) și art. 11 alin. (1) lit. e)*
 Lege pentru modificarea și completarea Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004 și a altor acte normative
- ³⁴ modificări prin O.U.G. nr. 57/2019 M. Of. nr. 555/5 iul. 2019 *modifică art. 3 alin. (3)*
 Ordonanță de urgență privind Codul administrativ

Notă: Denumirea "secretarul unității administrativ-teritoriale" se înlocuiește, în cuprinsul tuturor actelor normative în vigoare, cu denumirea "secretarul general al unității administrativ-teritoriale". Denumirea "secretarul unității/subdiviziunii administrativ-teritoriale" se înlocuiește, în cuprinsul tuturor actelor normative în vigoare, cu denumirea "secretarul general al unității/subdiviziunii administrativ-teritoriale". Denumirea "secretarul comunei, orașului, municipiului, județului", după caz, se înlocuiește, în cuprinsul tuturor actelor normative în vigoare, cu denumirea "secretarul general al comunei, al orașului, al municipiului, al județului", după caz.

35 admisă excepție de neconst. prin D.C.C. nr. 12/2020 M. Of. nr. 198/11 mar. 2020
Decizia nr. 12 din 14 ianuarie 2020 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 7 alin. (6) și ale art. 11 alin. (1) lit. e) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, în redactarea anterioară modificării prin Legea nr. 212/2018, precum și a dispozițiilor art. 11 alin. (2) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004

dispozițiile art. 7 alin. (6) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, în redactarea anterioară modificării prin Legea nr. 212/2018, sunt constituționale numai în măsura în care nu impun autorității publice contractante parcurgerea procedurii prealabile

36 admisă excepție de neconst. prin D.C.C. nr. 12/2020 M. Of. nr. 198/11 mar. 2020
Decizia nr. 12 din 14 ianuarie 2020 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 7 alin. (6) și ale art. 11 alin. (1) lit. e) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, în redactarea anterioară modificării prin Legea nr. 212/2018, precum și a dispozițiilor art. 11 alin. (2) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004

sintagma "are semnificația concilierii în cazul litigiilor comerciale, dispozițiile Codului de procedură civilă fiind aplicabile în mod corespunzător" din cuprinsul dispozițiilor art. 7 alin. (6) și dispozițiile art. 11 alin. (1) lit. e) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, în redactarea anterioară modificării prin Legea nr. 212/2018

37 admisă excepție de neconst. prin D.C.C. nr. 12/2020 M. Of. nr. 198/11 mar. 2020
Decizia nr. 12 din 14 ianuarie 2020 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 7 alin. (6) și ale art. 11 alin. (1) lit. e) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, în redactarea anterioară modificării prin Legea nr. 212/2018, precum și a dispozițiilor art. 11 alin. (2) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004

sintagma "data încheierii procesului-verbal de conciliere" din art. 11 alin. (2)

38 modificări prin L. nr. 84/2023 M. Of. nr. 294/7 apr. 2023
Lege pentru modificarea Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004

modifică art. 24 alin. (3) și art. 26

39 modificări prin L. nr. 102/2023 M. Of. nr. 322/18 apr. 2023
Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, a Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004, precum și pentru completarea art. 64 din Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul

modifică art. 14 alin. (1) și art. 15 alin. (1); introduce lit. d_1 la art. 11 alin. (1)

Dispune republicarea cu renumerotare

40 rectificare M. Of. nr. 362/27 apr. 2023
RECTIFICARE

rectifică art. 26